

ЗОРНИЦА

Първият брой на вестника е отпечатан в Цариград на 2.1.1876 г.

Година 138 • декември 2014 • брой 12 • 0,30 лв. • Най-старият български седмичник

Благословен Господ,
Израилевият Бог,
Защото посети Своя
народ и извърши
изкупление за него.

Лука 1:68

РЕДАКЦИОННА

През декември отбелязваме Деня на Библията. Прекрасен повод да си припомним ценността на Божието слово. Да се замислим как вдъхновените свише страници могат да променят живота ни. И за пореден път да благодарим на Бога, че го имаме преведено на български.

Декември е и месецът на очакването. Търговски центрове засияват празнично. Огромни елхи се отрупват с празни подаръци пред градската община. Разноцветни светлини започват да премигват от прозорци, балкони, входи.

Властите обявяват дните за почивка и отработване. Фирмените счетоводства се подготвят за приключване на годината. А роднините ни вече правят сметка какви средства да заделят за подаръци. Предпразничната треска се задава.

Очакването е полезно на различни равнища. То спомага за нагнетяването на напрежението. Подбужда апетита към предстоящия празник. Създава тръпка за времето с близките ни.

И именно там, между треската и тръпката, е скътан денят със скъпоценната вест, че в нашето ежедневие е пробил лъч от небесата. Денят на Рождество – когато немошен бебешки плач ще възвести новата ера на замаята. Денят на Въплъщението – когато Вечният пристъпва във времето. Денят на Благовестието – когато се ражда спасението на света.

Ден на радост и възкликание.
Ден с надежда и нови мечти.
Мракът с тягостните ридания
е пробит от ведри лъчи.

Днес Творецът проплаква в обора.
Днес Безтленният ражда се в плът.
Дланта, простряна към всички хора,
ще пробием ли и този път?

Влади РАЙЧИНОВ

(*Стиховете са на автора)

В евангелските разкази за раждането на Спасителя като че ли всичко е станало някак си пределно ясно и самоочевидно за нас – Мария, Йосиф, ангелът, овчарите, мъдреците, животните – всички те събрани около безпомощния Исус, положен в яслата. Евангелист Лука поставя тази твърде позната сцена в определени

исторически рамки – Исус Христос се е родил по времето на „първото преброяване на цялата земя“, наредено от император Октавиан Август, по времето, когато Сирия се е управлявала от Квириний. Оставаме с впечатлението, че раждането на Исус се е случило на своето си време, та нали има „време за всяко нещо под слънцето“. Защо да няма и време за раждане на Божия Син на земята?

Започнали сме естествено да приемаме идеята, че целият исторически процес като че ли неизменно се е стремил към това единствено събитие – идването на Бога в плът. Светът едва ли не се е подготвял за това уникално събитие, макар и да не е бил наясно с неговата уникалност, и когато е бил подготвен в достатъчна степен, Христос просто се е родил. Та нали точно това ни казва библиейският израз за „изпълнението (изпълването) на времената“ – времената на очакване приключиха и Божието обещание се изпълни.

И тук си струва да отделим малко време на това как древните гърци са мислили времето, защото именно в свят, напоен от тяхната философия и представи за света, се ражда Христос. Древните гърци са назовавали времето основно с две думи – *хронос* и *кайрос*. Както би могло да се очаква, Хронос и Кайрос са били божества в многобожния гръцки пантеон и

техният характер отразява смисъла, който гърците влагали в двете думи. *Хронос* е преди всичко времето, което неизбежно води към смъртта, времето, което изяжда само себе си, докато *кайрос* е, така да се каже, „щастливото време“, скрито във времето на човешкия живот, можещо да се изяви по всяко време.

Когато се изпълниха времената

В християнството тези понятия, макар и да запазват основните линии на своята физиономия, придобиват нов смисъл и живо съдържание. Нека да си спомним, че премъдрият проповедник ни казва, че „няма нищо ново под слънцето“ (Екл. 1:9). И това е мъдрото заключение, което може да направи човек, оглеждайки се около себе си – всичко ново е добре познато старо. В тази, иначе вярна, мисъл св. Йоан Дамаскин внася една съществена поправка. Той пише, че Христос, „бидейки съвършен Бог, стана съвършен човек и постигна най-новото от всички нови неща, единственото ново нещо под слънцето“. За тази новост, както вече казах, светът не е могъл да се подготви, защото тя не може да бъде изведена със силата на разума, нито да се роди от полета на въображението.

Христос, Божият Син е крайгълният камък, даващ смисъл на историята. С Боговъплъщението на Христос кайросът влиза в хроноса и дава възможност на всеки човек да вкуси от вечността на „Царството Божие“. Именно това се случва на Бъдни вечер, това е, което за мнозина остава скрито зад познатата Рождествена

сцена, нарисувана от евангелистите Лука и Матей. Насред потока на времето, в което не се ражда нищо ново, нахлува сам Бог, поставяйки Самия Себе Си под условията и ограниченията на човешката история и време, и със самото това, с идването си като Човек, Той превръща нашето време в благодатно място на спасителна

среща с човешките чада. „Единственото ново нещо под слънцето“, Христос, ни освобождава от теготата на времето, неизбежно водещо към смъртта, и стъпка по стъпка ни

въвежда в пълнотата на живота. Или както е казал св. Николай Кавасила: „Животът в Христа започва в този живот, семената му израстват в този свят. Но той в пълнота се осъществява в идващия живот – в бъдещия век, който очакваме.“

Ако Христос е наистина единственото „ново нещо под слънцето“, ако Той внася тази уникална новост и в нашия живот, който е бил подчинен на максимата, че няма „нищо ново под слънцето“, трябва да сме готови на Бъдни вечер да разсъждаваме за даровете на тази новост и да бъдем благодарни за тях. Когато се изпълниха времената, Бог пожела да ни направи съпричастни на тази новост – да преобрази напълно нашия живот, да ни направи съпричастни на Своя собствен живот. Бог благоволи чрез Христос да ни направи Негови съработници в „изкупуването на времето“ (вж. Ефес. 5:16), в превръщането му в истински дар и благоприятна възможност за среща с Този, който е „Алфа и Омега, Първият и Последният, Началото и Краят“ (Откр. 22:13).

П-р Даниел ТОПАЛСКИ

За Библията с любов Становище за новия превод на ББД

От дете помня, че през първия неделен ден на месец декември се чества Денят на Библията. Това беше своеобразен празник, когато се отбелязваше значението и ползата от Библията в нашия живот. Децата се надпреварваха да кажат стихове или псалми, които са научили наизуст. Към възрастните се задаваха въпроси, на които всеки бързаше да отговори. Даваха се лични свидетелства какво е Библията за него, как го е ръководела и как му е помагала в живота.

Приятели, тази статия не е някаква носталгия по миналото, а е израз на голяма болка за настоящето. Светът се променя, но дали той не променя и нас? Дали не започваме да променяме и Библията, макар Библията да е непроменяема?!

ОТХВЪРЛЯНЕ НА ДУМАТА „ОЛТАР“
И ЗАМЯНАТА Й С ДУМАТА „ЖЕРТВЕНИК“

Можем да кажем, че замяната на „олтар“ с „жертвеник“ е една от най-грубите и с нищо не оправдани грешки на най-новото издание на ББД от 2013 г.

Следва на 2 стр.

ДО ВСИЧКИ АБОНАТИ И ЧИТАТЕЛИ НА ЗОРНИЦА

ПОСЛЕДНА ВЪЗМОЖНОСТ
ЗА ГОДИШЕН АБОНАМЕНТ!

Абонирането ще продължи до 13 декември 2014 г. в пощенската станция под каталожен № 312, като уведомявате служителите в пощата, че в „Зорница“ е месечно издание.

Редакцията приема групови абонаменти – най-малко 4 броя.

С благодарност и благословения!

ЗОРНИЦА

Трети превод на Библията обогатява българския читател

До съвсем скоро българинът се радваше само на два превода на Библията на своя език. Единият е бил издаден през XIX век, а другият – в началото на XX век. Единият се приемаше предимно в протестантските среди, а другият бе официалното издание на Светия синод. Недостигът на преводаческо разнообразие в българската библиестика се компенсираше от цяла плеада ревизии и преработки на т.нар. Славейков превод, както и преиздаване на Синаodalното издание с осъвременен правопис. За един народ, чиято азбука е резултат от мисионерско начинание за превод на Свещеното писание, наличието само на два съвременни превода представляваше същинска езикова и историческа несправедливост.

Именно затова появата на Новия превод от оригиналните езици на Библията (НП) е значимо събитие, което заслужава внимание и анализ. Така след Цариградското издание от 1871 г. и Синаodalното издание от 1925 г. днес книжните щандове предлагат и Новия превод на ББД, официално представен в края на 2013 г.

ИСТОРИЯ НА НОВИЯ ПРЕВОД НА ББД

Инициатива за начало на нов превод предприема Българско библиейско дружество още в зората на демокрацията. Поканеният през 1993 г. екип от преводачи се състои от преподаватели в Богословския факултет на СУ „Кл. Охридски“. Сред тях личат имената на проф. Шиваров, проф. Вълчанов, доц. Желев, гл. ас. Стефанов. За редактор стилист е поканен проф. Кожухаров. Усилията на този екип довеждат до публикуването на Новия Завет през 2002 г.

Междувременно в работата по Стария Завет се включват още доц. Стоянов и гл. ас. Найденов, а на мястото на починалия през 2000 г. проф. Кожухаров се включва славистът проф. Николова.

ДИНАМИЧЕН ПОДХОД

Основният стремеж на Новия превод е текстът да бъде ясен за широките обществени кръгове. Целта е на незапознатите с библиейската изразност читатели да се поднесе разбираем превод на съвременен български език. Преводаческият подход е динамичен, но консервативен. Търси се гладкост на изказа, но в никакъв случай не и уличен език.

В стремежа си да представи достатъчно приветлив за „невцърковените“ хора библиейски текст преводаческият екип е работел за задълбочено, вискателно и солидно издание, подходящо не само за богослужебни цели, но и много повече за лична домашна употреба. Всяка библиейска книга е получила кратко въведение към историческата обстановка на написването ѝ – ценна добавка в помощ на неподготвения читател.

СПЕЦИФИКИ НА ОФОРМЛЕНИЕТО

Самият текст е разделен на смислови абзаци, като номерацията на стиховете служи само за ориентир. Пряката реч се оформя с кавички. Поетичните книги като Плачът на Йеремиа, Песен на песните и Псалми са представени в стихотворна форма. Същият подход се използва и при други поетични пасажки като песните на Яков (Битие 49 гл.) или на Мария и Захария (Лука 1 гл.). Този смел подход е ценен, защото онагледява стилистическото богатство и жанрова многоликост на Свещеното писание.

В изписването на имена е търсен компромис между православната практика (например двойното „и“ в името на Исус Христос) и някои по-ясни варианти за заглавия на книги (като „Царе“ и „Летописи“ вместо „Царства“ и „Паралипоменон“). Друго удачно решение е изборът на номерацията на книгата Псалми. Той следва по-скоро протестантската традиция, като в скоби са посочени и номерата според синодалното издание.

По-особена дискуссия предизвиква включването на неканоничните книги. Решението на ББД е те да бъдат изведени в отделен раздел – визуално подчертано извън рамките на Стария Завет. Едно от съображенията за това е, че хронологически тези текстове са съчинявани през епохата между Стария и Новия Завет. Същевременно с това написаният към тях предговор разяснява, че те не се ползват със същия боговдъхновен статут както останалите шейсет и шест книги на Божието слово.

Поздравления може да се изкажат към ББД също и за допълнителния справочен материал, включен в изданието на Новия превод. Освен на абзаци текстът е разделен и на смислови единици с вътрешни заглавия и подзаглавия в различен цвят. Под линия е предоставен богат допълнителен апарат, състоящ се както от смислови препратки, така и от три вида пояснителни бележки (за текстурални различия; при добавки от Септуагинта и при алтернативна номерация на стиховете). В края на изданието има добавени 15 библиейски карти, както и справки за монархическата хронология, годишният календар и дневният цикъл на древните библиейски народи.

БЛАГОЗВУЧИЕ И ЯСНОТА

Едва ли в рамките на една кратка статия може да се направи сериозен анализ на езиковите решения на един цял библиейски превод, и то съществуващ едва от година насам. Все пак обаче тук предлагаме няколко откъса за онагледяване.

Ето как започва Псалом 40: „Уповавах се на Господа с надежда / и Той бе благосклонен към мене, и чу моя вопъл. / Той ме извлече от гибелен ров, от тинестото блато, / постави краката ми на скала и укрепи стъпките ми.“

В сравнение с традиционното Ревизирано издание тук виждаме следните решения: *чаках* → *уповавах*; *търпение* → *надежда*; *приклони се към мен* → *благосклонен бе към мене*; *изведе* →

извлече; *яма* → *ров*; *кал* → *блато*; *утвърди* → *укрети*. Без да правим справка с оригинала, в тези решения личи видим стремеж за избор на синоними, които не променят значението, но в същото време допринасят за благозвучието на текста.

Не толкова удачен изглежда преводът на Наум 1:7: „Господ е нещо сигурно – като твърдина в ден на скръб, защото Той познава тези, които се надяват на Него.“ Тук вариантът *нещо сигурно* определено е опит за тълкуване на досегашното описание, че Господ е *благ*. Това решение е ясна илюстрация за тежните на динамично-еквивалентния преводачески подход, при който контекстът взема превес пред буквалното предаване на думи.

Последният пример е от познат новозаветен текст. Ефесяни 5:19 в Новия превод гласи така: „Назидавайте се взаимно с псалми, славословия и с духовни песни, като възпявате сладкогласно в сърцата си Господа.“ Тук призивът за споделяне (разговаряйте се) по-скоро има дидактически елемент (назидавайте се). Протестантското понятие *химни* е заменено със *славословия*, а музикалният характер на възпяването е обогатен с наречието *сладкогласно*. Уместно е потърсена звучност в стих, който насърчава пеенето.

Естествено плюсовете и минусите на преводаческите решения в Новия превод тепърва има да се извеждат и анализират. Похвално е, че Българско библиейско дружество изразява готовност да се вслушва в посочените бележки и критики, а след време и да се съобразява с тях при следващи ревизии на този превод. Вестник „Зорница“ с радост предоставя страниците си като трибуна за обмен на становища, целящи с любов и смирение да допринасят за пълноценна и градивна дискуссия за подобряване на преводите на Свещеното писание.

Влади РАЙЧИНОВ

За Библията с любов

Становище за новия превод на ББД

Следва от 1 стр.

Твърдението, че в гръцкия текст е употребена една дума, а не две различни думи, не е основание да се изостави употребата на думата „олтар“ и да се замени със „жертвеник“. Това говори за повърхностно и ограничено познаване на нашия роден език и на Божието слово. На всички е ясно, че една дума може да има няколко значения.

Отново виждаме богатството на българския език, тъй като в английските преводи на Библията е употребена само думата „олтар“. След като целта ни е да осъвременим езика на Библията, трябва да имаме предвид, че в книжовния език, в литература и поезия се говори за олтара на Отецеството, възпяват се жертвите пред неговия свят олтар (Яворов – „Заточеници“). За нашия съвременник олтарът е нещо възвишено и свято, а жертвеникът е нещо остаряло, чуждо, непознато и свързано с идолски жертви. Ако наистина искаме да дадем Библия на нашия съвременник, не трябва да изхвърляме от нейните страници дума, която е много съвременна и е тясно свързана със служението на Бога.

В Старогръцко-български речник (1943 г. с участието на Милев и Войнов) гръцката дума *тусиастерион* в библиейския текст е преведена с двете понятия – и „жертвеник“, и „олтар“. Първите преводачи на Библията са проявили дълбоко познаване на библиейските истини, като са употребили думата „олтар“ при всички случаи, когато се принася жертва на живия Бог (Бит. 12:7-8; 13:4,17; III Царе 6:22; Исаия 19:19; Матей 5:23-24; Евр. 13:10). Те са направили това 140 г. преди сегашното „осъвременяване“ на библиейския текст от екипа на преводачите от БПЦ, поканени от ББД. Именно този екип се е съобразил със Синаodalния превод от 1925 г., където е премахната думата „олтар“.

гелски преводи. Това е голям минус на този превод. Когато правим обзор на превод на Библията, на първо място трябва да поставяме богословския подход, защото Библията е повече от литературно и художествено произведение.

Думата „жертвеник“ е употребена, когато се говори за езичниците и за принасяне жертва на идоли (вж. Числа 23:1; Втор.7:5; III Царе 13:1-2). Това разграничение личи ясно в IV Царе 16:10-15. Нека не забравяме, че Бог е ревнив. Освен Него няма друг. Той не иска да бъде сравняван или уподобяван с никого. Той не дава славата си на друго (Исаия 48-49 гл.).

Ние християни ли сме или езичници? В Кого вярваме, на Кого се кланяме и на Кого служим? Пред олтара на живия Бог, Който пожертва Своя Син за нашите грехове или пред жертвеника на един идол жертваме своите деца, за да го омилюстивим?

Ако не сме наясно кога да се употреби думата „олтар“ и кога да се замени с думата „жертвеник“, ние помрачаваме библиейските истини, отнемеме силата на тези истини и сме виновни пред Бога за изопачаване на тези истини.

ПРЕВОД НА ДУМАТА ЕКЛЕСИЯ

Същият случай на различно значение на една и съща дума в гръцкия език е *еклесия*, която ние превеждаме и като „събрание“, и като „църква“. Голяма грешка е да я превеждаме само със значение на „събрание“ или само със значение на „църква“. В единия случай става дума за събрание на група хора за определена цел, а в другия случай е събрание на хора, за да се поклонят на Бога. Това се вижда ясно в Деяния 19:32,39,41; Матей 16:18; 18:17. Така трябва да знаем кога да употребяваме „олтар“ и кога „жертвеник“.

Вмъкнати са и други неща, които са характерни за Синаodalния превод, а липсват във всички евангелски преводи.

НЕСПОЛУЧИВАТА ЗАМЯНА

НА „ПРИМИРИТЕЛНА ЖЕРТВА“ С „МИРНА ЖЕРТВА“

Тук се допуска същата грешка. Тя говори за стремеж към „новаторство“, което отнема от силата на благовестието и няма ясен и разбираем библиейски текст.

За употребата на думи като „жертвеник“, „олтар“, „мирна жертва“ и други такива истини от Божието слово думата имат не езиковедите, граматиките и филолозите, а проповедниците на благовестието. Тоест онези хора, за които Библията е Свещено писание и които имат страх от Бога. Именно те трябва да бдят за значението и смисъла, който крие в себе си думата за правилно и ясно извяване на библиейската истина. Именно те трябва да кажат на хората, че със своя грях сме нарушили мира с Бога. Станали сме Негови врагове. В Стария Завет Бог заповядва всеки израилянин, когато извърши грях, да принесе определена жертва според своя грях, чрез която да се примири с Бога. Тази жертва е примирителна, а не мирна.

Христос мирна жертва ли е, когато принася Себе Си в жертва за греховете на всички грешници? Често слушаме по телевизията колко „мирни“ жертви дава българският народ в резултат от неправилното движение по пътищата. Такава мирна жертва ли е нашият Господ? Не бих се изненадал да чуя, че Той е „военна“ жертва в борбата си с дявола за спасяването на грешниците! Божието слово ясно ни разкрива: „Всичко е от Бога, Който ни примири със Себе Си чрез Исус Христос“ (II Кор. 5:18).

Как може да стигнем до такова изопачаване на Божието слово? Нима досега не сме имали подходящи думи, които в пълнота да изразяват библиейската истина? Имали сме още при първия превод на Библията от д-р Ригс и Петко Славейков преди 140 години. Въпросът е защо се прави това сега, на какво основание и с каква цел?

П-р Христо КУЛИЧЕВ

Рождественското примирие

Сър Артър Конан Дойл, съзателят на образа на знаменития детектив Шерлок Холмс, пише и за Рождественското примирие през 1914 г. Само че, за разлика от неговите герои, това събитие не е измислено. По това време Великобритания и Франция воюват заедно със своите съюзници срещу Германия. Битките са яростни. И все пак на Рождество Христово по всички фронтови линии се случва нещо удивително. Конан Дойл описва станалото като „епизод на човечност сред всички жестокости, които позорят нашата памет за тази война“.

И двата лагера първоначално са мислели, че Първата световна война ще приключи бързо. Вместо това те затъват в нескончаема поредица от окопни сражения, при които никоя страна не успява да пробие позициите на другата. Преди сто години, към Рождество 1914 година, и двете страни са спрели активни действия, очаквайки подкрепления и новата година, когато би могла да започне нова офанзива. Животът (и смъртта) във влажните, кални окопи е ужасяващ.

Във вечерите преди Рождество мъжете от двете страни на фронтната линия запяват химни. На Бъдни вечер те покриват землянките с рождественски символи. На някои места немците окачват хартиени фенери над окопите. По цялото протежение на фронта групи от войници си дават среща тук и там в ничията земя между огневите позиции, понякога организирайки погребение на мъртвите между линиите, понякога разменяйки си рождественски песни и поздравя. Един наблюдател пише: „За момент Богът на добрата воля стана отново господар на това кътче на земята.“

Футболен мач между английски и немски войници, декември 1914 г.

Бележка на редакцията: Рубриката е посветена на кръгли годишнини от ключови събития в християнската история. По материали от *Christianity.com*. Превод: Тодор ВЕЛЧЕВ.

ПРЕЗ ТОЗИ МЕСЕЦ В ХРИСТИЯНСКАТА ИСТОРИЯ

Рождественското утро настъпва, земята е покрита със скреж. За този ден няма спуснати военни планове, липсват изстрели от пушки, никакви бомби не падат по цялата дълга линия на фронта. В сила е необявено примирие – враждуващите страни с общи християнски корени сякаш си подават за малко ръка. „Тази тишина изглеждаше напълно необичайна след всекидневния грохот на оръдията“, спомня си един лейтенант.

На отделни места по фронтната линия офицери и войници от двете воюващи страни излизат от окопите си, срещат се с враговете си между позициите, стисват си ръцете и дори си обменят рождественски подаръци – най-често тютюн и хранителни дажби. Някои си разменят адреси и лични снимки и сравняват пропагандните листовки на двата лагера.

Разбира се, не всички са приятелски настроени. На места, особено там, където сраженията са били особено кръвопролитни през предишните седмици, през целия ден се чуват отделни изстрели. Тук-там по протежение на фронта едната или другата страна нарушава договореното примирие. Има и жертви при тази нечестна игра, но те са малко.

Както споделя един войник в писмо до близките си: „Защо да се убиваме един друг в такъв празничен ден?“ А британският редник Уилям Тап отбелязва в дневника си: „Не ми изглежда правилно да се убиваме един друг тъкмо по Рождество Христово.“

Като цяло преобладавали сърдечните отношения. Близко до Фрелингхайм, Германия, немците претъркуват към вражеските окопи буре с бира, а англичаните им връщат жеста със сливови пудинги. Недалеч от Льо Туке немци и англичани играят дори футболен мач помежду си. Германският отбор печели с 3:2.

Дни наред след това битките са приглушени. На някои места неформалното примирие трае още един-два дена. Мнозина имат желанието то да стане трайно, та пожеланието „на земята мир и между хората благоволение“ да не си остане преживяване за един ден. Както отбелязва един немец, „това беше един мирен ден посред войната, може само да се съжалева, че не доведе до окончателен мир.“ Стоотици хиляди жертви падат на бойното поле през следващите години преди прекратяване на огъня през ноември 1918 г. ■

Върховната нужда

Когато описва най-великото събитие в историята на света, раждането на Исус Христос, Евангелието на Матей насочва вниманието върху един важен исторически период от време – дните на цар Ирод. Още в началото на 2 глава четем, че Исус се е родил „във Витлеем Юдейски в дните на цар Ирод“. Тези думи обаче бележат началото не само на Евангелието на Матей, а и на цялата християнска ера. Затова заслужават нашето внимание.

Какви са били дните на цар Ирод? Всеки владетел е оставил малко или много, добри или лоши следи през своето властване. Ако влезем в час по история в основно училище и попитаме учениците кой е хан Аспарух, те в един глас биха отговорили, че е основателят на българската държава. А кой е цар Крум? Той е издавал драконовски закони – на крадеца да му се отрежат ръцете, убиецът да бъде убит... Ами цар Симеон? През неговото управление велика България е преживявала своя Златен век.

Така ще ни отговорят децата. А мъдрият цар Соломон казва: „Когато праведните се умножават, народът се радва, но когато безбожен управлява, народът стене“ (Пр. 29:2). А цар Ирод е бил от онези владетели, които са добре познати със своето самовластие, диктатура и жестокост. Историкът от I век Йосиф Флавий пише: „Ирод бе човек, в когото няма нищо човешко.“

В интерес на истината обаче трябва да признаем, че в дните на цар Ирод Рим е бил на върха на своята сила и величие. Целият познат свят е бил под управлението на Цезар Август. Науката и изкуството са цъфтели. Моретата са се кръстосвали от търговски кораби. Навсякъде е имало добри пътища. Дори и Сахара, и Арабската пустиня са се прекосявали от дълги камилски кервани, натоварени със стока и скъпоценни метали. Във военно отношение добре въоръжената сухопътна и морска войска на гордия Рим не е имала съперник. Всички важни обекти са били оградени със стени и кули за добра отбрана.

Но ако погледнем от другата страна на живота в дните на цар Ирод, ще видим колко гнило има зад тази хубава фасада. Където богатствата са съсредоточени у малко хора, мнозинството мизерства и се създават условия за корупция, кражби, убийства и морално разложение. Обезправен и отчаян, Божият народ тегли ярема на римското иго. Ирод е изкусен държавник, добър финансист, строг, брутален и дълбоко зловен човек. За него целта оправдава средствата и за постигането на тази цел той минава през хиляди трупове. Убива дори и жена си и двамата си синове, понеже искали да го отровят.

И ето, след дългото четиривековно мълчание Бог си спомня за своя изстрадал народ и в дните на цар Ирод изпраща Своя възлюбен Син! Бог дава Своята помощ, когато нуждата от нея е най-голяма, за да бъде оценена най-добре. Когато силите на човека го напускат и идва отчаянието, „Бог ще му

помогне, и то при зазоряване“ (Пс. 46:5). „Помощ навреме е двойна помощ“, казва народът. Чаша вода, поднесена на пътник в горещ летен ден, е помощ навреме и води до благодарност, но същата чаша, дадена на същия човек в студен зимен ден, се смята за подигравка и носи обида.

Диктаторите властват и си отиват, но жестокостта на цар Ирод остава особено белег в историята. Според преданието Ирод избива цели 14 хиляди деца заради детето от Витлеем! Дали Адолф Хитлер, който, без да му мигне окото, погубва 6,5 милиона евреи, би пожалил детето от Витлеем? Категорично не! Нали то е от дома и рода на Давид, чистокръвно еврейче. Дали Йосиф Сталин, който депортира хиляди християни в Сибир заради вярата им, че детето от Витлеем е Божи Син, би се смилал над това дете? Категорично не! Неговата мания, че е определен да съгради рай на земята, се проваля окончателно, защото с омраза, лъжа и убийства се гради не рай, а ад.

И така управлението на световните диктатори с нищо не се отличава от дните на цар Ирод. Те идват и си отиват, и накрая се нареждат на небесната подсъдима скамейка, чакайки детето от Витлеем, сега вечен и строг Съдия, да произнесе присъдата им.

Накрая ще кажем: „Исус Христос е същият и вчера, и днес, и до века!“ (Евр. 13:8). Нека роденият Спасител да бъде за нас небесно съкровище, което нито крадец, нито диктатор ще може да ни отнеме! Честито Рождество Христово!

Никола Сотиров КЪСАКОВ

67. Когато съм наскърбен

Година наред Бог изпраща своите пророци до народа си, но Израил е непослушен. Не се връща, нито се покаява за греховете си. Затова Господ изпълва Словото Си, разорява Ерусалим, хората са избити, а оцелелите са закарани в плен. Пророк Еремия страда изключително много за своя народ. Той написва своята книга Плач на Еремия в азбучен ред.

Еремия обича народа си и изпитва още по-голяма болка от това, че Господ сякаш е запушил ушите си и не чува техните стонове и молитви. Затова Еремия възкликва: „Когато викам и ридая, Той отблъсква молитвите ми“ (Плач на Еремия 3:8). „Покрил се е с облак, за да не премине молитвата ни“ (3:44).

Страданията обаче има силата да смирява хората (20 ст.), така че човек започва да прави равностметка на живота си. По този начин отваря ума си, духа си и очите си, за да разбере, че когато човек не се подчинява на Бога, тогава Бог се оттегля. „Където законът го няма, и пророците ъ не получават видение от Господа“ (Пл. Ер. 2:9).

Когато в тъгата си търсим Господа, макар да ни се струва, че Бог отблъсква молитвите ни, нека не спираме да търсим Господа. Нека продължаваме да се молим. Но молитвите ни не трябва да съдържат молба Бог да премахне трудностите. Такива молитви Бог не ще „чуе“. Вместо това нека да се молим Бог да ни разкрие да разберем и почувстваме цялата си вина, за да

не остане нещо, дори и дребно,

което да не е изповядано. „Нека издирим и изпитаем пътищата си и нека се върнем при Господа“ (3:40).

От друга страна, да се молим тези страдания да ни изграждат, да бъдат за наше духовно израстване във вяра и доверие в Бога. Тогава Светият Дух не само ни избличава, но и ни напепва надежда. Така казва и пророк Еремия, че се е смирил и има надежда (20-21 ст.) и разбира Божията милост: „По милост Господня ние не бяхме довършени, понеже не чезнат щедростите Му. Те се подновяват всяка сутрин. Голяма е Твоята върност“ (3:23).

Когато нещата са много лоши, когато отникъде няма помощ и изход, тогава човек осъзнава, че единственият, на

КОГА БОГ НЕ ЧУВА МОЛИТВЕТЕ НИ

когото може да се довери и уповава, е Бог. Макар временно „да не чува“ нашите молитви и да не им отговаря, Бог не ни е оставил. Въпреки всичко Той продължава да ни обича. Това ни дава надежда. „Благ е Господ към онези, които Го чакат, към душата, която Го търси. Добре е за човек да очаква спасението от Господа“ (3:25-26).

Когато ни сполетят беди, тревоги, нещастие или изпитания, макар да ни се струва, че „Бог отблъсква молитвите ни“, нека не губим надежда. И нека не преставаме да се молим! Тогава ще можем да кажем като псалмопевец: „Добре бе за мене, че бях наскърбен, за да науча Твоите повеления“ (Пс. 119:71). ■

ЗА ВАС ЖЕНИ

Незабелязаният човек

За нас, християните, Рождество Христово е един от най-задушевните, най-топлие празници. Свързан е със спомените от детството ни. С уютна на празничната вечеря на Бъдни вечер, с елхата и подаръците. С рождествените сценки и стихотворения, които декламирахме като деца. Най-вече с рождествените песни, които имат такова силно въздействие върху нас, че сякаш ни пренасят на небето. Картината на яслата с младенца, овчарите, мъдреците, ангелския хор, всяка година ни радва и води до умиление.

Като осъзнати християни разбираме същността и ценим значението на идването на Исус в плът. Оценяваме саможертвата на Исус, че заради нас остави небето, прие човешкия образ и се роди като малко, беззащитно бебе.

Ние говорим за послушанието на Дева Мария, за жертвата, с която прие риска да бъде убита с камъни като прелюбодейка. Но има един човек, който често остава в сянка. Остава извън нашия поглед. А неговият принос и значение остават незабелязани. Това е Йосиф – човекът, на когото Бог се довери толкова много, че му повери най-ценното нещо – своя единороден син Исус Христос, който дойде като малко беззащитно бебе на земята.

Както всяко бебе Исус е имал физически и материални нужди. Нуждаел се е от храна и облекло, от дом и грижи, от обич и внимание. Бог поверява на Йосиф да се грижи за това малко бебе. Да го възпитава, да го наставлява, да го пази и закриля. Много скоро след неговото раждане бебето Исус вече има нужда от особена закрила. Цар Ирод нарежда да убият всички деца до двегодишна възраст. За да запази Исус, Бог казва на Йосиф да бягат в Египет. Йосиф се покорява на Бога и без колебание напуска дом, близки, приятели, занаят, роден град и отива в далечна непозната страна, сред чужд народ.

След време, когато Ирод умира, Бог казва на Йосиф да се завърне в родината си и без колебания Йосиф отново се вслушва в думите Му. Покорността на Йосиф е важна черта на неговия характер. Той проявява тази покорност още като годеник на Мария. Достоинството му е ранено, когато разбира, че неговата годеница, която той не е докоснал, носи в утробата си дете. Затова решава да я напусне. Но когато Бог му казва да не я напуска, а да я вземе и да се грижи за нея и детето, Йосиф се покорява на Бога. Със загриженост той търси място във Витлеем, за да си починат от дългото пътуване.

Като баща Йосиф се грижи не само да осигури материалното съществуване на Исус, но и да го възпита в Божия закон. Той спазва всички наредби от Закона. На осмия ден го обрязват и според Мойсеевия закон го занасят в храма, за да го представят пред Господа (Лука 2:22).

Според Мойсеевия закон всяка година те ходят в Ерусалим за празника Пасха заедно с Исус (вж.

ХРИСТИЯНСКИ ХАРАКТЕР

Лука 2:41). Една година, когато на връщане от храма забелязват, че Исус не е с тях, уплашени и със загриженост Йосиф и Мария се връщат, извървявайки три дни път, за да го потърсят.

Животът на Йосиф е скромнен. На пръв поглед незабелязан, можем дори да кажем, че е недооценен. Ала това е само в човешките очи. Ние, хората, преценяваме нещата по човешки и затова ценим Мария (като някой дори я боготворят), а забравяме, че до нея стои благороден, всеотдаен и изпълнен с любов човек, който заедно с нея понася всички несгоди на живота. Хората може да не оценяват делата на Йосиф, но Бог вижда и истински оценява всичко, което се прави в Неговото име.

През тези светли рождествени празници, когато ще се радваме и ще благодарим на Бога за незаслужения дар, който Той ни е подарил в лицето на бебето Исус, нека помним примера на Йосиф! Нека се поучим от неговото безусловно послушание и покорност на Бога. Нека като Йосиф да бъдем покорни на всяко Божие слово, записано в Библията. Нека се подчиняваме на всяко изискване, което Бог е записал в Словото си. Нека се грижим новороденият младенец в сърцата ни „да расте, а ние да се смалееме“. Нека сме готови да направим всичко, каквото пожелае от нас Бог.

С други думи, да се посветим и препосветим на Бога. Тогава най-добре ще осмислим рождествените празници!

Честит празник, мили сестри!

ЦМ

НОВА КНИГА - Сърцето в Стария завет

На 16 ноември 2014 г. в Книжарница-кафе „Защо не?“ към Първа евангелска съборна църква доц. д-р Анна Маринова представи книгата си *Сърцето в Стария Завет*. Доцент Маринова е преподавател в Богословския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Книгата представлява нейната докторска дисертация, посветена на същата тема. Бяхме запознати с някои основни проблеми, които се разглеждат в нея, като например как старозаветните автори са възприемали и употребявали понятия като „сърце“, „душа“, „тяло“, „права“, „създавам“ и др. Много от тези думи днес предпочитаме да разбираме еднозначно.

Трудът на доц. д-р Маринова притежава високи библистично-академични качества. В същото

време обаче той е полезно четиво за всеки вярващ, който желае да задълбочи познанията си как Божият Дух е използвал библейските автори, за да се открива прогресивно чрез богатството на езиковите средства, с които са разполагали. Книгата може да послужи за отхвърляне на някои ограничени представи относно замисъла на Божият откровение.

Представянето на книгата предизвика оживена дискусия. Модератор на срещата беше Румяна Иванова.

П-р Данаил ИГНАТОВ

Вашите дарения за вестник „Зорница“

- Евангелска съборна църква (Церово) – 30 лв.
- Евангелско общество (Димитровград) – 80 лв.
- Евангелска съборна църква (Меричлери) – 60 лв.

- Веселин Мирчев (Перник) – 50 лв.
- Манол Байлиев (Асеновград) – 5 лв.
- Анонимно (Велико Търново) – 15 лв.
- Анонимно (София) – 110 лв.

Благодарим ви!

18. ДО СЕДЕМТЕ ЦЪРКВИ ОТ ОТКРОВЕНИЕ

За три дни се преситихме от впечатления и вечерта на третия ден ни отведеха в Кушадасъ. Един чудесен курорт на Бяло море. Настаниха ни в нов модерен хотел, разположен на брега на морето. Красотата, удобствата и обслужването, което конкурира европейското, ни поразиха. Много дреболии ни впечатлиха.

Влизаме в стаята и не можем да си запазим осветлението – няма ключ за електричеството. Пиколото взе картата, която всъщност е ключ за вратата, постави я в една кутийка до вратата и осветлението заработи. Това сега е много популярно почти във всички съвременни хотели, но тогава за нас бе новост. По този начин няма опасност да се изгуби ключът, защото, ако не го поставиш на мястото му, няма да имаш осветление. А когато излизаш, трябва да вземеш ключа със себе си и тогава ще се изключи осветлението и така се пести ток, а също няма опасност от пожар. Интересно ни бе, че хладилникът в стаята не бе свързан с мрежата на осветлението.

От следващия ден започна конференцията, която бе основната цел на нашето пътуване. За пет дни бяха разгледани писмата до седемте църкви от Откровение на Йоан. Всички участници направихме равносметка на живота и послушанието си. Припомнихме си какво очаква Бог от нас като личности и като Божии служители.

В следващите редове ще синтезирам основното от петте дни на конференцията.

В тези седем писма до седемте църкви Исус сякаш ни казва: „Погледнете към Мен и научете се от Мене. Позволете Ми да ви изоблича. Позволете Ми да ви помогна. Защото и Аз бях като вас в плът. Аз също бях изкушен. Аз също страдах. Аз ходя сред седемте църкви. Аз съм сред вас. Аз съм до теб и искам да ти помогна.“

1. Ефеската църква бе повърхностна, отпаднала църква. Тук са работили апостол Павел и апостол Йоан. Пастири са били Тихик и Тимотей. Работили са Акила и Прискила. Била е поставена на здрава основа.

Християните са били добре обучени. Издържали са в изпитанията. Разпознавали са лъжеучителите и са ги изобличавали, но са изгубили първата си любов. Т.е. може би в голямата си заетост не са имали време да четат Божият Слово, занемарили са молитвите си и служението им е станало някак си служебно, формално.

Апелът на Исус е: „Покай се, ако ли не, ще вдигна светилника Си! Само който устои до край ще бъде в Божия рай.“

2. Смирненската църква е символ на страдащ християнин. Тук е изгорен жив Поликarp – един мъченик за вярата. Материално бедна, но духовно богата. Преследвана, страдала за вярата, но Христос казва: „Погледни към Мене. Аз зная какво значи да страдаш. Бях разпнат, но победих страданията. Научи се от Мене. Не се страхувай. Довери ми се. Страданията ти ще бъдат само „десет дни“ – т.е. временни. Може би един ден, една седмица, една година. Може би цял живот. Но само докато си тук, на тази земя. Не за цялата вечност.“

На тази църква Бог не намери недостатък, но пак я предупреди: „Бъди верен до смърт и ще ти дам венеца на

живота. Който победи, няма да бъде повреден от втората смърт.“ След кръста идва славата. Затова апостол Павел също ни предупреждава: „Ние сме участници в Христос, ако удържим твърдо, до край първоначалната си увереност“ (Евр. 3:14). С други думи, както пише апостол Петър, „Бъдете будни, защото дяволът като рикаещ лъв обикаля и търси кого да погълне.. съпротивете му се, стойте твърди във вярата“ (1 Пет. 5:8-9).

Цвете КУЛИЧЕВА

ЗОРНИЦА

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Редактор-уредник: п-р Христо Куличев

Редакционна колегия:
п-р Данаил Игнатов, п-р Станислав Алексиев,
Радостин Марчев, Олег Константинов,
Тодор Велчев, Влади Райчинов

Редактор на броя: Влади Райчинов

Коректор: Милена Темкова

Предпечат: Олег Константинов

Печат: АБА Принт ЕООД

Адрес на редакцията:

Фондация „Духовност и милосърдие“
София 1225, ул. „Богдан Моцев“ №2
тел.: 02/ 839 4117
ISSN 0861-3826

През 1996 г. Годишната конференция за пастири и съпругите им към Международната федерация на свободните евангелски църкви (IFFEC) се проведе в Турция. Участниците имаха възможност да обиколят редица археологически местности, свързани с библейската история. След конференцията те посетиха и остров Патмос, където е бил заточен апостол Йоан. Настоящата поредица е пътепис за тези посещения.